

## **Az ügyfél-tájékoztatás egyes kiemelt kérdései**

Az ügyfelek részére a biztosítási szerződés megkötésekor átadott dokumentumok rendszerint tartalmaznak utalást a hitelfelvétel lehetőségére, illetve tartalmaznak tájékoztatást a bank-biztosító közötti együttműködés ügyfelet érintő részleteire nézve is.

Előfordulhat azonban, hogy a bank önálló üzleti vagy egyedi kockázatkezelési döntésétől vezérelve határoz egyes biztosítások biztosítékként való elfogadhatóságáról, ez esetben a biztosításhoz tartozó dokumentumok nem feltétlenül tartalmaznak tájékoztatást a hitellel való kombinációból adódó hátrányokról/előnyökről.

Éppen ezért, nagyon fontos, hogy Ön a biztosítási szerződés megkötése előtt tájékozódjon az együttes kötésből eredő egyes kockázatokról. A következőkben e tájékozódáshoz kívánunk segítséget nyújtani, tematikus rendbe sorolva az egyes kockázati faktorokat.

A Felügyelet a kombinált piacon értékesítő életbiztosítók, és független biztosításközvetítők számára tájékoztatóban fogalmazta meg az egyes – részben biztosítási, részben hitelezésből adódó – kockázatok ügyfél felé való írásbeli kommunikálásának szempontjait. A tájékoztató szövege az alábbi linken érhető el: *Tájékoztató az életbiztosítással kombinált jelzáloghitelek értékesítése során követendő ügyfél-tájékoztatásról és üzletpolitikáról.*

### ***A felméréndő kockázatok tehát az alábbiak:***

#### **1. A biztosítási és hiteltermék önállóságából adódó kockázat (előtörlesztés, hitelszerződés módosítás, hitelkérelem elutasítása)**

Attól, hogy egy biztosító – valamely bankkal fennálló együttműködés alapján – biztosítási termékét egy hiteltermékkel kombinálhatóvá teszi, illetve az, hogy egy bank egy adott biztosítási terméket hitel fedezeteként elfogadja, a biztosítási termék a biztosítási jellegzetességeit (pl. felmondás esetén a visszavásárlási összegre való jogosultság, díjmentes leszállítás lehetősége) nem veszíti el. A hitellel kombinálhatóvá tett életbiztosítás olyan módon „működik”, mint egy nem kombinált termék. Önállóan, hitel felvétele nélkül is életképes, illetve az egyik szerződés módosulása vagy megszűnése nem jelenti automatikusan a másik módosulását, megszűnését.

A (megtakarítási) életbiztosítástól és az azzal járó biztosítási díjfizetési kötelezettségtől a biztosítás tartamának lejártá előtt az ügyfél többnyire csak veszteséggel szabadulhat, mivel a biztosítók rendszerint a biztosítási összegnél alacsonyabb összegben határozzák meg a visszavásárlási, illetve díjmentes leszállítási értékeket. Ez igaz pl. előtörlesztés esetén, amikor a biztosításra már nincs szükség a hitelhez. Ennek elsődleges oka, hogy a megtakarítási életbiztosítások esetében a biztosító a kezdeti költségeit a tartam első éveiben (jellemzően az első 2 évben) vonja le az Ön befizetéseiből (szemben a kockázati életbiztosításoknál alkalmazott módszerrel, ld. alább).

Fontos tudni, hogy a *tisztán haláleseti kockázatra kötött (hitelfedezeti) életbiztosítás* esetén Ön csak a kockázat biztosító általi átvállalása „árának” a megfizetésére szerződik a biztosítóval. A biztosítási szerződés tartam alatti megszüntetése esetén az ügyfelet elhanyagolható mértékű veszteség éri. Ez abból ered, hogy a kezdeti költségeket a biztosító csak a tartam teljes egészén elosztva tudja érvényesíteni, illetve abból, hogy a biztosítási esemény bekövetkezésének kockázatát, és így a fizetendő díjat a biztosító eredetileg a tartam végéig állapította meg.

A *tisztán haláleseti kockázatra kötött (hitelfedezeti) életbiztosítás* esetén Önt rendszerint nem illeti meg visszavásárlási vagy díjmentes leszállítási érték.

**Önnek, mint az életbiztosítás szerződőjének, szerződéskötéskor figyelembe kell vennie, hogy:**

- a biztosítás megkötésével Ön nem válik automatikusan jogosulttá hitel felvételére;
- a hitelkérelem elutasítása, vagy a hitel esetleges lejárat előtti visszafizetése, illetve egyéb módosítások a hitelszerződésben nem eredményezik egyben az életbiztosítási szerződés automatikus megszűnését vagy módosulását, azt Önnek külön kell rendezni a biztosítóval.
- a hitelszerződés összege és a biztosítási összeg közötti eltérés esetén szükséges a két szerződés összehangolása (futamidő, összeg).

### **Előzetesen tájékozódjon az alábbiakról:**

- abban az esetben, ha a hitelkérelem benyújtásának feltételeként a bank életbiztosítás megkötését írja elő, a hitelkérelem elutasítása esetén a biztosító vállalja-e a biztosítási szerződés megszüntetését, és ha igen, milyen módon, határidővel, milyen költségek levonása mellett. Ebben az esetben a biztosítótól elvárt, hogy a szerződés egyidejű megszüntetése mellett a befizetett biztosítási díjakkal elszámoljon.
- ha a hitel esetleges lejárat előtti visszafizetése (előtörlesztés) esetén nem kívánja tovább fenntartani életbiztosítását, milyen lehetőségek (pl. visszavásárlás, díjmentes leszállítás, díjcsökkentés) közül választhat;
- a hitelszerződésben alkalmazott módosítások (pl. futamidő, törlesztő-részlet változás, részleges előtörlesztés) esetén a biztosítás átdolgozására ad-e lehetőséget a biztosító, ha igen, milyen módon;

Kérje a saját szerződésére vonatkozó visszavásárlási és díjmentes leszállítási táblázat átadását, továbbá tájékoztatást a díjcsökkentés következményeiről, valamint arról, hogy hogyan alakulnak az életbiztosítási szerződés visszavásárlási és díjmentes leszállítási értékei.

Ne feledje, hogy Ön, mint szerződő az életbiztosításhoz esetlegesen igénybe vett SZJA adókedvezmény visszafizetésére is köteles, ha a biztosítást a 10. év lejáratá előtt szünteti meg! Nem eredményezi a felvett adókedvezmény visszafizetését, ha Ön díjmentes leszállítást, díjcsökkentést választ.

### **2. A kombinációból eredő költségekben rejlő kockázat**

A jelzáloghitelt bármilyen típusú életbiztosítással kombinálva felvevő ügyfeleknek nincs pontos képük arról, hogy az általuk vásárolt termékek szolgáltatásai és azok ára hogyan viszonyul a "sima" jelzáloghitel árához.

Éppen ezért, kérjen részletes, számokkal alátámasztott tájékoztatást az Ön választása megkönnyítésére, amelyben összehasonlítható formában bemutatásra kerülnek:

- az egyes konstrukciók elemei (tőke, kamat, költségek, életbiztosítási díj, ideértve a haláleseti és egyéb kockázati díjak, biztosítási szolgáltatások),
- azok ára, figyelembe véve az adókedvezményeket,
- a törlesztő részletek.

### **3. A unit linked életbiztosításban rejlő kockázat**

A unit linked életbiztosítás a hagyományos életbiztosításokkal összehasonlítva jóval nagyobb kockázatú megoldást jelent az Ön számára, különösen tőke- és hozamgarancia hiányában. Arról, hogy a biztosító vállal-e tőke, illetve hozamgaranciát, a jogszabály értelmében tájékoztatni köteles az ügyfelet (erről a biztosítókról és a biztosítási tevékenységről szóló 2003. évi LX. törvény (Bit.) 10. számú melléklet A) részének 19.pontja rendelkezik). Különös

jelentősége van a tőke- vagy hozamgaranciának a jelzáloghitelek unit-linked biztosításokkal való kombinálása esetén. Ennek oka, hogy a befektetés ez esetben a kiválasztott eszközalapokba, az ügyfél kockázatára történik, így a lejáratú biztosítási összeg a kötéskor előre meg nem határozható mértékű. Ezért amennyiben a befektetés nyereséges volt, a hitel visszafizetése után a fennmaradó hozamokhoz Ön hozzájuthat, miközben a biztosító a biztosítás feltételei szerint helytáll. *Garancia nélkül előfordulhat azonban az is, hogy a futamidő végén a befektetési egységek összértéke nem éri el a hitelintézet által követelt fizetendő tartozást.*

Érdemes ezért alaposan átgondolnia a befektetések lehetséges kockázatait, és befektetési portfólióját az alábbiak figyelembe vételével kialakítania:

- a befektetési portfólió legalább feléig konzervatív, biztonságra törekvő befektetési politikát megvalósító alapokba kerüljenek a befizetések (állampapíralapok);
- a megtérülési kockázatok csökkentése érdekében limitálni javasolt az egy eszközalapba irányítható befizetések arányát (pl. egy eszközalapba maximum a befizetések egyharmada kerüljön);
- a befektetések várható hozamának feltételezésekor reális (hosszú távon éves nettó 3-4%-ot meg nem haladó!) megtérülési feltételezésekkel érdemes számolni, azaz ilyen megtérülési szinttel számolva a megtakarítási biztosítások a futamidő végén fedezetet adnak (hatnak) a hitel visszafizetésére.

*Az ügyfél-tájékoztatás korrektségének biztosítására javasoljuk, hogy minden esetben jó hírű és megfelelően képzett, felkészült pénzügyi közvetítőt keressen meg kérdéseivel, vagy a kombinált terméket nyújtó biztosítónál és banknál külön-külön érdeklődjön.*